

POVELJA UNUTRAŠNJE REVIZIJE

Podgorica, jul 2025.godine

Na osnovu člana 34 stav 1 tačka 2 i člana 48 stav 1 tačka 2 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18), člana 19 stav 1 tačka 5 alineja I i tačka 14 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list CG", broj 056/25), u skladu sa zahtjevima Globalnih standarda unutrašnje revizije, donosi se

P O V E L J A

UNUTRAŠNJE REVIZIJE

Uvod

Povelja unutrašnje revizije (u daljem tekstu: Povelja) je interni akt Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) kojim se definišu svrha, ovlašćenja, uloge i odgovornosti unutrašnje revizije, organizacioni položaj, odnosi izvještavanja, obuhvat i vrste usluga unutrašnje revizije.

Predlog Povelje, koji priprema rukovodilac Jedinice za unutrašnju reviziju, usaglašava se sa rukovodstvom Agencije (Odbor i Izvršni direktor). Konačan tekst Povelje donosi Odbor.

Povelja se dostavlja Direktoratu za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola Ministarstva finansija, koje vodi evidenciju o poveljama.

Svrha unutrašnje revizije

Unutrašnja revizija je nezavisna i objektivna usluga uvjeravanja i savjetovanja namijenjena da doda vrijednost i unaprijedi poslovanje Agencije.

Unutrašnja revizija jača sposobnost Agencije da stvori, zaštiti i održi vrijednost pružajući rukovodstvu, na riziku zasnovano i objektivno uvjeravanje, savjet, uvid i predviđanje.

Unutrašnja revizija pruža podršku Agenciji za:

- ✓ uspješno ostvarivanje njenih ciljeva;
- ✓ poboljšanje procesa upravljanja, upravljanja rizicima i kontrola;
- ✓ donošenje odluka i nadzor;
- ✓ izgradnju ugleda i kredibiliteta kod zainteresovanih strana;
- ✓ zadovoljavanje javnog interesa.

Unutrašnja revizija se obavlja u skladu sa Međunarodnim okvirom profesionalne prakse Međunarodnog instituta internih revizora (IIA) i propisima kojim se uređuje unutrašnja revizija u Crnoj Gori.

Organizacija i nezavisnost unutrašnje revizije

Jedinica za unutrašnju reviziju (u daljem tekstu: Unutrašnja revizija) je funkcionalno i organizaciono nezavisna od drugih organizacionih jedinica Agencije. Unutrašnja revizija funkcionalno izvještava Odbor, a administrativno izvještava Izvršnog direktora. Rukovodilac Unutrašnje revizije, izvršni direktor i Odbor će utvrditi odgovarajuće zaštitne mjere ako uloge i odgovornosti rukovodioca Unutrašnje revizije narušavaju, ili naizgled narušavaju nezavisnost unutrašnje revizije.

Rukovodilac Unutrašnje revizije, Odboru, kroz godišnje izvještavanje, potvrđuje nezavisnosti funkcije unutrašnje revizije i navodi ugrožavanja nezavisnosti i preduzete zaštitne mjere, ukoliko ih je bilo.

Usluge unutrašnje revizije

Usluge unutrašnje revizije uključuju pružanje uvjeravanja, savjeta ili oboje.

Usluge uvjeravanja namijenjene su pružanju uvjeravanja o upravljanju, upravljanju rizikom i kontrolnim procesima Odboru, Izvršnom direktoru i rukovodiocu aktivnosti koja se revidira. Kroz usluge uvjeravanja, unutrašnji revizori daju objektivne procjene razlika između postojećeg stanja aktivnosti koja se revidira i skupa kriterijuma za ocjenu. Unutrašnji revizori procjenjuju razlike kako bi utvrdili da li postoje nalazi o kojima se može izvještavati i da bi dali zaključak o rezultatima angažmana, uključujući izvještavanje kada su procesi efikasni.

Savjetodavne usluge imaju cilj da dodaju vrijednost i unaprijede upravljanje, upravljanje rizikom i kontrolne procese Agencije, a da pri tome unutrašnja revizija ne preuzme odgovornost rukovodstva. Priroda i obim savjetodavnih usluga su predmet dogovora sa korisnikom usluge, odnosno rukovodstvom Agencije.

Usluge unutrašnje revizije se planiraju Godišnjim planom Unutrašnje revizije i proizilaze iz procjene rizika. Godišnjim planom, u opravdanim okolnostima, se mogu predvidjeti i ad-hoc angažmani čije glavne elemente definiše rukovodstvo Agencije u Nalogu za obavljanje ad-hoc angažmana. Ad-hoc angažmani se mogu obavljati po nalogu Odbora ili po nalogu Izvršnog direktora, uz saglasnost Odbora.

Obuhvat rada unutrašnje revizije uključuje sve programe, politike, procese i aktivnosti u Agenciji. Unutrašnja revizija može obavljati poslove revizije i kod drugih subjekata javnog sektora, na osnovu sporazuma koje Agencija zaključi sa tim subjektom, uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija.

Odgovornosti i uloga Odbora

Odbor je odgovoran za:

- Pozicioniranje Unutrašnje revizije na nivo koji joj omogućava da ostvari svoju svrhu;
- Uspostavljanje direktnog izvještavanja rukovodioca Unutrašnje revizije prema Odboru;
- Raspoređivanje rukovodioca Unutrašnje revizije;
- Obezbjedivanje, kroz saradnju sa Izvršnim direktorom, resursa dovoljnih za ostvarenje svrhe unutrašnje revizije i realizaciju planova;
- Donošenje Povelje unutrašnje revizije;
- Obezbjedivanje unutrašnim revizorima neograničenog pristupa podacima, evidencijama, informacijama, zaposlenima i fizičkim elementima neophodnim za ostvarivanje svrhe unutrašnje revizije;
- Donošenje Strateškog plana Unutrašnje revizije i njegovih značajnih izmjena;
- Donošenje Godišnjeg plana Unutrašnje revizije i njegovih značajnih izmjena;
- Donošenje Godišnjeg plana profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora;
- Odobravanje Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta rada unutrašnje revizije i praćenje njegove realizacije;
- Usvajanje metodologija rada unutrašnje revizije;
- Obezbjedivanje uslova za nezavisnost unutrašnje revizije prilikom određivanja obuhvata, obavljanja angažmana i saopštavanja rezultata;
- Usvajanje rezultata obavljenih usluga unutrašnje revizije, u skladu sa prirodom obavljenog angažmana;
- Obezbjedivanje uslova za blagovremenu realizaciju preporuka unutrašnje revizije;
- Dostavljanje godišnjeg izvještaja o radu Unutrašnje revizije, u okviru godišnjeg izvještaja o radu Agencije, Skupštini Crne Gore.
- Priznavanje stvarnog ili potencijalnog ugrožavanja nezavisnosti prilikom odobravanja uloga ili odgovornosti unutrašnje revizije koje su izvan obuhvata rada unutrašnje revizije.

Odgovornosti i uloga Izvršnog direktora

Izvršni direktor je odgovoran za:

- Pozicioniranje Unutrašnje revizije na nivo koji joj omogućava da ostvari svoju svrhu u skladu sa odlukama Odbora;
- Podržavanje rada Unutrašnje revizije i promovisanje njene svrhe;
- Obezbjedivanje slobodnog i neograničenog pristupa podacima, evidencijama, informacija, zaposlenima i imovini Agencije u skladu sa svojim ovlašćenjima;
- Obezbjedivanje resursa dovoljnih za ostvarenje svrhe unutrašnje revizije i ostvarenje plana Unutrašnje revizije u skladu sa svojim nadležnostima;
- Usaglašavanje kriterijuma za obavljanje revizorskih usluga;
- Izjašnjavanje na nacrt rezultata obavljenih usluga unutrašnje revizije, u skladu sa prirodom obavljenog angažmana;
- Realizaciju preporuka unutrašnje revizije;
- Učešće u obezbjeđivanju uslova i praćenju realizacije Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta rada unutrašnje revizije u skladu sa svojim nadležnostima.

Odgovornosti i uloga Unutrašnje revizije

Rukovodilac Unutrašnje revizije odgovoran je za:

- Pripremu predloga Povelje unutrašnje revizije;
- Izradu i realizaciju Strateškog plana Unutrašnje revizije;
- Periodično razmatranje relevantnosti strategije Unutrašnje revizije;
- Izradu i realizaciju Godišnjeg plana Unutrašnje revizije;
- Izradu i primjenu metodologija unutrašnje revizije;
- Pripremu godišnjeg plana profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora;
- Upravljanje resursima za ostvarivanje svrhe unutrašnje revizije;
- Razvoj i sprovođenje Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta rada unutrašnje revizije;
- Pripremu godišnjeg izvještaja o radu Unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana;
- Obezbjedivanje nadzora nad radom unutrašnjih revizora;
- Utvrđivanje plana i programa rada revizorskog angažmana i njegovih izmjena;
- Saopštavanje rezultata usluga unutrašnje revizije rukovodstvu Agencije;
- Saopštavanje rezultata praćenja napretka implementacije preporuka i eventualnom prihvatanju rizika koji prevazilazi toleranciju rizika Agencije;

- Predlaganje angažovanja stručnjaka čija su posebna znanja i vještine potrebne u postupku obavljanja angažmana unutrašnje revizije.

Etika i profesionalizam

Unutrašnji revizori u svom radu demonstriraju integritet kroz poštovanje standarda etike i profesionalizma, uključujući objektivnost, kompetentnost, dužnu profesionalnu pažnju i povjerljivost što se ostvaruje kroz:

- Poštovanje moralnih i etičkih principa u svom radu i ponašanju;
- Nepristrasno i objektivno obavljanje usluga unutrašnje revizije;
- Neobavljanje usluga uvjeravanja za aktivnosti za koju su bili odgovorni u prethodnih 12 mjeseci.

U slučaju da Unutrašnja revizija treba da pruži usluge uvjeravanja gdje je prethodno obavljala savjetodavne usluge, rukovodilac Unutrašnje revizije mora potvrditi da priroda savjetodavnih usluga ne narušava objektivnost.

Ukoliko unutrašnji revizori treba da pružaju savjetodavne usluge u vezi sa aktivnostima za koje su prethodno bili zaduženi, oni moraju navesti potencijalna ugrožavanja objektivnosti prije prihvatanja angažmana.

- Primjenjivanje usvojenih metodologija u svom radu;
- Održavanje i kontinuirano razvijanje svojih znanja i vještina;
- Primjenjivanje dužne profesionalne pažnje prilikom planiranja i obavljanja usluga unutrašnje revizije;
- Čuvanje povjerljivosti, privatnosti i sigurnosti informacija.

Unutrašnja revizija treba da posjeduje potrebna znanja i vještine za obavljanje svojih usluga.

Saradnja sa drugim institucijama

Unutrašnja revizija je dužna da saraduje sa Direktoratom za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola Ministarstva finansija Crne Gore koje uređuje rad unutrašnje revizije u Crnoj Gori.

Unutrašnja revizija saraduje sa drugim subjektima koji pružaju usluge uvjeravanja u skladu sa principima definisanim Globalnim standardima unutrašnje revizije i nacionalnim propisima.

Izmjene Povelje

Po potrebi, a najmanje jednom godišnje razmatraće se relevantnost važeće Povelje i potreba njenog ažuriranja.

Okolnosti koje mogu usloviti izmjene Povelje uključuju:

- značajne promjene u Globalnim standardima unutrašnje revizije;
- značajne reorganizacije Agencije;
- značajne promjene u rukovodstvu Agencije;
- značajne promjene strategija, ciljeva, rizika ili okruženja Agencije;
- novi propisi koji mogu uticati na prirodu i/ili obim usluga unutrašnje revizije.

Završne odredbe

Svi izrazi u ovom dokumentu upotrijebljeni u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

Ova Povelja je potpisana u pet originalnih primjeraka od čega po jedan dobijaju: Odbor, Izvršni direktor, Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola Ministarstva finansija, Unutrašnja revizija i arhiva Agencije.

Povelja unutrašnje revizije stupa na snagu danom njenog potpisivanja od strane Odbora. Njenim stupanjem na snagu prestaje da važi Povelja unutrašnje revizije broj: 23/3984-2 od 24.oktobra 2023.godine.

Broj: 25/2390-2

Podgorica, 04.07.2025.godine

Predsjednik Odbora
Dr Veljko Vasiljević

Obradila:

Biljana Bezmarević, rukovoditeljka Jedinice za unutrašnju reviziju